

**Проект розділу «3.3. Висновок Експертної комісії щодо оцінки ефективності діяльності Установи та її підрозділів»
Методики оцінювання ефективності діяльності наукових установ
Національної академії наук України**

Результати роботи ЕК узагальнюються у висновку, який ЕК готує на основі результатів відвідання Установи, аналізу анкет Установи та її підрозділів. Висновок має бути підготовлено не пізніше двох тижнів після відвідання Установи.

Попередньо, за результатами розгляду анкети кожного з підрозділів та його відвідання кожен член ЕК оцінює за 100 бальною шкалою діяльність підрозділу за показниками, які наведено у Картці експертного оцінювання ефективності діяльності підрозділу (Таблиця 3.3.1). Для кожного показника обчислюється зважена оцінка шляхом множення значення експертної оцінки на відповідний ваговий коефіцієнт показника. Бальна оцінка підрозділу визначається експертом в балах як сума зважених оцінок всіх показників.

Усереднені за кількістю членів ЕК бальні оцінки визначають остаточну бальну оцінку ефективності діяльності підрозділу та його віднесення до певної категорії (Таблиця 3.3.2.) Якщо бальна оцінка підрозділу лежить в інтервалі 80-100 балів підрозділ відноситься до категорії «А», 60 - 79 балів – до категорії «Б», 40-59 балів – до категорії «В», 39 і менше балів – до категорії «Г».

Бальна оцінка ефективності діяльності Установи (**БОЕДУ**) визначається як сума :

$$\text{БОЕДУ} = 0,5 \times \text{САБОП} + 0,5 \times \text{БОУЗП},$$

де **САБОП** – середньоарифметичне значення бальних оцінок ефективності діяльності підрозділів (відношення суми бальних оцінок ефективності діяльності усіх підрозділів Установи до загальної кількості оцінених підрозділів);

БОУЗП – бальна оцінка установи за показниками, що характеризують ефективність діяльності установи в цілому (таблиця 3.3.3). З метою врахування особливостей діяльності окремих груп наукових установ (музеї, бібліотеки, ботанічні сади, заповідники, дендропарки, установи, що надають освітні послуги) експерти можуть використовувати додаткові специфічні показники з Орієнтовного переліку додаткових показників для оцінювання особливості та унікальності окремих Установ, наведеного у Додатку 6 Методики. Додаткові специфічні показники (не більше двох) застосовуються спільно після визначення членами ЕК необхідності їх використання.

За наведеними у таблиці 3.3.3 показниками експерти колегіально оцінюють за 100 бальною шкалою діяльність Установи. Для кожного показника обчислюється зважена оцінка шляхом множення значення експертної оцінки на

відповідний ваговий коефіцієнт показника. Бальна оцінка Установи за показниками, що характеризують ефективність діяльності установи в цілому (БОУЗП) визначається експертами в балах як сума зважених оцінок всіх показників.

Бальна оцінка ефективності діяльності Установи (БОЕДУ) разом з часткою підрозділів, що віднесено до категорії «А» або сумарно до категорій «А» і «Б», визначає віднесення Установи до певної категорії (Таблиця 3.3.4). Якщо бальна оцінка Установи (БОЕДУ) лежить в інтервалі 80-100 балів та 70% підрозділів віднесені до категорії «А», Установа відноситься до категорії «А». Невиконання цих критеріїв дає підстави віднести Установу до категорії «Б».

Якщо бальна оцінка Установи лежить в інтервалі 60-79 балів та не менше 2/3 підрозділів установи належать до категорій «А» і «Б», установа відноситься до категорії «Б». Невиконання цих критеріїв дає підстави віднести Установу до категорії «В».

Якщо бальна оцінка Установи лежить в інтервалі 40-59 балів та не менше половини підрозділів установи належать до категорій «А», «Б», Установа відноситься до категорії «В».

Невиконання перелічених критеріїв дає підстави віднести Установу до категорії «Г».

Таблиця 3.3.1. КАРТКА
експертного оцінювання ефективності діяльності підрозділу

(найменування підрозділу)				
(найменування наукової установи)				
№п/п	Назва показника	Експертна оцінка показника (за 100-бальною шкалою)	Ваговий коефіцієнт показника	Зважена експертна оцінка показника*
1	2	3	4	5
1.	Актуальність профілю діяльності: 10 = ординарна; 100 = висока (монопольна)		0,1	
2.	Рівень найбільш вагомих результатів фундаментальних, прикладних наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок, отриманих за попередні 5 років: 10 = задовільний; 100 = світовий		0,15	

	(оригінальні результати)			
3.	Рівень публікаційної активності: 10 = низький; 100 = високий		0,1	
4.	Рівень винахідницької активності, створення та охорона, комерціалізація інтелектуальної власності: 10 = низький; 100 = високий <i>(Показник не застосовується для установ Секції суспільних і гуманітарних наук НАН України)</i>		0,06	
5.	Рівень співпраці з виробничим сектором України та зарубіжними високотехнологічними компаніями (госпдоговірні роботи, зовнішньоекономічні контракти, послуги, надання ліцензій): 10 = недостатній; 100 = достатній <i>(Показник не застосовується для установ Секції суспільних і гуманітарних наук НАН України)</i>		0,1	
6.	Рівень участі у науково-аналітичному забезпеченні вирішення проблем політико-правового, соціально-економічного та культурного розвитку держави, її окремих регіонів (10 = низький, 100 = високий) <i>(Показник застосовується для установ Секції суспільних і гуманітарних наук НАН України та інших установ соціо-гуманітарного профілю Академії)</i>		0,16	
7.	Рівень співпраці з освітянською галуззю: 10 = не достатній; 100 = достатній		0,08	
8.	Рівень міжнародної наукової, науково-технічної співпраці: 10 = недостатній; 100 = достатній		0,08	
9.	Рівень забезпечення висококваліфікованими науковими працівниками: 10 = кризовий; 100 = достатній		0,07	
10.	Рівень забезпечення молодими вченими: 10 = кризовий; 100 = достатній		0,08	
11.	Рівень залучення коштів за грантами, в т.ч. міжнародними: 10 = задовільний; 100 = значний		0,08	
12.	Рівень використання сучасної науково-		0,1	

	дослідницької та інформаційної інфраструктури: 10 = задовільний; 100 = достатній			
	БАЛЬНА ОЦІНКА ПІДРОЗДІЛУ **	X	X	

Член експертної групи _____

Зважені оцінки (графа 5) для кожного показника обчислюються шляхом множення значення оцінки за показником (графа 3) на відповідний ваговий коефіцієнт (графа 4).

***Бальна оцінка підрозділу обчислюють в балах як сума зважених оцінок всіх показників.*

Таблиця 3.3.2. Категорії оцінки підрозділу Установи

Категорія, бальна оцінка	Опис
А 80-100 балів	Підрозділ займає провідні позиції за науковим напрямом (напрямами) своєї діяльності, має вагомі наукові та практичні результати, що визнані на міжнародному та національному рівнях, високий науковий потенціал та ефективно його використовує. Рівень наукових досліджень і конкурентоспроможності наукових результатів підрозділу відповідає світовому рівню. Оригінальність, значимість та якість роботи підрозділу викликають значне зацікавлення та схвалення міжнародної фахової спільноти.
Б 60-79 балів	Підрозділ займає важливі позиції на національному рівні, є провідним в Україні за певним напрямом (напрямами) своєї діяльності. Має вагомі результати наукових досліджень, розробок і впроваджень конкретних видів наукової та технічної продукції. Рівень наукових досліджень і конкурентоспроможності наукових результатів підрозділу відповідають найвищому національному рівню.
В 40-59 балів	Підрозділ займає стабільні позиції на національному та (або) регіональному рівнях, проводить наукові дослідження і розробки у відповідній галузі науки в Україні, має певний науковий потенціал, але демонструє невисоку динаміку розвитку. Результати наукових досліджень, конкурентоспроможність та загальна результативність роботи підрозділу визнані у науковому середовищі, мають певний

	вплив на науково-технічний та (або) соціальний розвиток, в першу чергу на рівні регіону країни.
Г 39 і менше балів	Підрозділ має слабкі позиції та не є унікальним у відповідній галузі науки, має невисокий науковий потенціал, демонструє низький рівень розвитку та відсутність вагомих результатів діяльності. Результати наукових досліджень, конкурентоспроможність та загальна результативність роботи підрозділу не є унікальними та (або) достатніми для розвитку відповідної галузі науки.

Таблиця 3.3.3. КАРТКА
експертного оцінювання ефективності діяльності установи

(найменування наукової установи)

№п/п	Назва показника	Експертна оцінка показника (за 100-бальною шкалою)	Ваговий коефіцієнт показника	Зважена експертна оцінка показника*
1	2	3	4	5
1.	Рівень ефективності реалізації стратегії розвитку Установи, її наукових пріоритетів та планів діяльності: 10 = задовільний; 100 = високий.		0,1	
2.	Рівень впливу на розвиток спеціалізованої наукової (науково-технічної) галузі та діяльності з координації досліджень у цій галузі: 10 = задовільний; 100 = високий.		0,2	
3.	Стан реалізації рекомендацій попереднього оцінювання: 10 = не враховано; 100 = враховано повністю.		0,08	
4.	Рівень власних надходжень (частка коштів спеціального фонду державного бюджету в загальному обсязі фінансування): 10 = низький, частка коштів спеціального фонду менше 10%, 100 = високий, частка коштів спеціального фонду 50% і більше відсотків.		0,1	
5.	Рівень науково-експертної діяльності, в т.ч. підготовки проектів		0,1	

	законів, програм, стратегій, регуляторних актів, аналітичних матеріалів соціально-економічної та юридичної спрямованості (доповідей, записок і т.і.) для органів державної влади України, що підтверджується відповідними офіційними листами з цих органів: 10 = задовільний; 100 = високий.			
6.	Наявність в інфраструктурі Установи об'єктів, що становлять національне надбання, центрів колективного користування приладами, іншого унікального обладнання : 10 = відсутні; кожен об'єкт, центр, унікальне обладнання додає 20 балів, сумарно не більше 100 .		0,07	
7.	Рівень участі у науково-популярних заходах, зв'язків з громадськістю та засобами масової інформації: 10 = задовільний; 100 = високий.		0,07	
8.	Рівень виконання покладених на Установу рішеннями Президії НАН України функцій з вирішення загальноакадемічних питань: 10 = задовільний; 100 = високий.		0,08	
9.	Рівень діяльності за додатковим специфічним показником (вказати згідно з Додатком 6 Методики): 10 = задовільний; 100 = високий.		0,1	
10.	Рівень діяльності за додатковим специфічним показником (вказати згідно з Додатком 6 Методики): 10 = задовільний; 100 = високий.		0,1	
	БАЛЬНА ОЦІНКА УСТАНОВИ (БОУЗП) **	X	X	

Член експертної групи _____

**Зважені оцінки (графа 5) для кожного показника обчислюються шляхом множення значення оцінки за показником (графа 3) на відповідний ваговий коефіцієнт (графа 4).*

*** БОУЗП – бальна оцінка установи за показниками, що характеризують ефективність діяльності установи в цілому, обчислюється в балах як сума зважених оцінок всіх показників.*

Таблиця 3.3.4. Категорії оцінки Установи

Категорія, бальна оцінка	Опис
А 80-100 балів	Установа займає лідируючі позиції за багатьма науковими напрямками, має вагомі наукові та практичні результати своєї діяльності, визнані на міжнародному й національному рівнях, високий науковий потенціал та ефективно його використовує. Винятково впливає на науково-технічний та (або) соціальний розвиток України, інтегрована у світовий науковий простір <i>(не менше 70% підрозділів Установи відповідають категорії «А»)</i> .
Б 60-79 балів	Установа займає сильні позиції на національному рівні, є провідною за певними напрямками наукових досліджень та розробок, впровадженень конкретних видів наукової та науково-технічної продукції, має вагомий вплив на розвиток відповідної галузі науки в Україні, значний потенціал для наукового забезпечення розвитку країни, виявляє активність щодо інтеграції у світовий науковий простір з урахуванням національних інтересів <i>(не менше 2/3 підрозділів Установи віднесено до категорій «А», «Б»)</i> .
В 40-59 балів	Установа займає стабільні позиції на національному рівні, проводить наукові дослідження і розробки у відповідній галузі науки в Україні, має певний науковий потенціал та визнані у науковому середовищі результати, але демонструє невисоку динаміку розвитку, є маловідомою у світовому науковому просторі, проте має науково-технічний та соціальний вплив і здатна адаптуватися до потреб розвитку, в першу чергу на рівні регіону країни <i>(не менше половини підрозділів Установи віднесено до категорій «А», «Б»)</i> .
Г 39 і менше балів	Установа має невисокий науковий потенціал, демонструє низький рівень розвитку та відсутність вагомих результатів діяльності, не є унікальною у відповідній галузі науки.

Висновок ЕК щодо оцінки ефективності діяльності Установи та її підрозділів не повинен містити конкретних (кількісних) рекомендацій стосовно фінансування даної Установи, натомість в цьому висновку мають бути висвітлені відповіді на питання, викладені в п. 3.2., визначені оцінки ефективності діяльності Установи та кожного з її підрозділів з їх віднесенням до певної категорії та наданням їм певної

бальної оцінки. Висновок має містити також рекомендації щодо підвищення ефективності їхньої діяльності.

ЕК проводить закриті засідання, щоб підготувати проект висновку, який має бути ухвалений всіма її членами, після чого зміни до нього не вносяться. Якщо ЕК не зможе дійти згоди щодо висновку про оцінювання, навіть після арбітражу ПКНН, будь-які оцінки, відмінні від думки більшості членів ЕК, належить надати у висновок окремо.

Після отримання висновку ЕК від ПКНН керівництво Установи може ознайомити з ним керівників своїх підрозділів. Таким чином, керівники підрозділів долучаються до процедури оцінювання і повинні дотримуватися конфіденційності до затвердження ПК НАНУ та оприлюднення звіту про оцінювання ефективності діяльності Установи.

Ознайомившись з висновком ЕК, Установа подає на ім'я голови відповідної ПКНН заяву щодо згоди або незгоди з цим висновком. Строк подання такої заяви має складати не більше двох тижнів від дня отримання висновку ЕК.

Якщо Установа вважає, що оцінювання проведено з порушенням процедури, визначеної цим документом, а висновок ЕК про оцінювання подано із суттєвими спотвореннями фактів або помилками, вона може звернутися до ПКНН з вимогою переглянути ЕК матеріали про її оцінювання. ПКНН вирішує, чи є дана заява Установи обґрунтованою і виправданою.

У разі, коли ЕК та ПКНН не можуть дійти згоди, остаточне рішення щодо перегляду висновку ЕК приймає ПК НАНУ. Після перегляду висновку експертною комісією Установа робить нову заяву щодо висновку.